

ODLOČEN BOJ PROTI TRUSTOM

Nemčija je pričela pogon proti trustom. — Vlada bo odpravila kontrolo cen v tekstilni industriji. Angleški delavci podpirajo pravice kolonij, da zapuste imperij. — Trocki pravi, da potrebuje Rusija pomoči. — Ruski trg bo najmočnejši za inozemsko blago in za investiranje kapitala.

BERLIN, Nemčija. — Kampanja za uničenje trustov, ki spominja na slične poskuse v Združenih državah, se je pričela v Nemčiji. To kampanjo vodi nemška vlada v poskusu, da skrči cene vseh življenskih potrebščin.

Prvo gibanje se obrača proti takozvanim kartelom v tekstilni industriji. Ti niso natančno trusti v ameriškem zmislu besede, temveč v večji meri prostovoljne zveze industrialcev za kontroliranje cen.

Vlada ne trdi le, da mora prenehati kontroliranje cen, temveč, da morajo tekstilni izdelovalci in prodajalci na debelo tudi prenehati z običajem, da se poslužujejo dolarja kot merila za cene. Izdelovalci imajo očitno manj vere v stabilnost marke kot pa vlada, ker trdijo, da je ta njih navada posledica strahu pred novo inflacijo marke.

Trdijo nadalje, da jih njih odvisnost od inozemskih trgov sili, da imajo vedno pri roki zalogo inozemskega denarja.

Vlada je izvedla nadalje močan in uspešen pritisk na velike banke za skrčenje obrestnih pritožbin ter je tudi ukrenila vse potrebno, da zagotovi veliko zalogo zmrznjenega govejega in konštrunovega mesa za bodoče leto. Cene mesa v Nemčiji so namreč danes dosti višje kot pa v Ameriki, in tekstilne cene so tako visoke, da se pojavljajo vsaki dan bankroti, radi nezmožnosti izdelovalcev, da bi tekmovali na zunanjih trgih.

SCARBOROUGH, Anglija, 13. septembra. — Kongres angleških strokovnih uni je na včerajšnji zaključeni seji sprejel resolucijo, katera obljublja opozicijo proti imperijalizmu ter podpira pravico vseh narodov angleškega imperija do samodoločbe, vključno pravico popolnega odcepljenja od imperija.

Resolucija je bila sprejeta z več kot tremi milijoni glasov, proti nekako 80,000 glasovom.

Par živahnih trenutkov se je pojavilo tekom razprave glede odredbe, katero je vložil Purcell, član poslanske zbornice. H. Thomas, ki je bil član delavskega kabineta Ramsay MacDonald, je nasprotno resoluciji, češ, da ni bil dosti časa za razpravo glede odredbe, ki je take važnosti in tako dalekosežna.

Sredi ploskanja in žvižganja je izjavil H. Politt, radikalen laborit:

— Angleški imperij se zavzema za tiranstvo in za suženjstvo delavcev. Mi ne govorimo o Wembley-u s svojimi sijajnimi paviljoni, krasno razsvetljavo ter drugo navlako. Mi govorimo o imperiju in ozemlju, omadeževanem s krvjo vojakov in sužnjev.

MOSKVA, Rusija, 13. septembra. — Sovjetska Rusija se je lotila izvrševanja programa industrialne ekspanzije, ki zahteva resno sodelovanje z inozemskimi silami, — je povedal Leon Trocki, načelnik ekonomskega sveta, skupini angleških delavskih parlamentarcev, ki se mude na obisku.

— V naslednjih dveh letih, — je rekel, — bo postala Rusija najmočnejši trg za inozemsko blago ter za investiranje zunanjega kapitala. Sedaj je čas za naše inozemske agente, da konsolidirajo svoje pozicije v trgovini z Rusijo. Položaj zahteva trdne odnose, dolgoročne kredite, medsebojno trgovsko zaupanje ter redne bančne stike.

Trocki le malo upa v solidne trgovske odnose z Anglijo in sicer radi konservativnosti angleških industrialcev ter politike angleške vlade.

Na njih prošnjo jim je pojasnil vedno rastoče trgovske odnose Rusije z Ameriko.

Blazen princ je ušel policiji.

Seif Edin, brat egipčanskega kralja, je izginil iz hotela, kjer se je izogibal detektivom. — Najbrž se še vedno nahaja v Franciji. — Dva paznika iz umobolnice se mudita pri njem.

PARIZ, Francija, 13. septembra. — Detektivni Scotland Yard so razdraženi in ponizani, ko so izvedli potom blebetavosti nekega indijskega pariskega natakarja, da je živel egipčanski princ Seif Edin, katerega so iskali po celi Evropi do Carigrada v nekem majhnem hotelu izven Pariza.

V spremstvu dveh paznikov je izginil iz Tichhurst azila, kjer ga je imela angleška vlada celih pet in dvajset let. Ko je došel na francosko ozemlje, je enostavno stopil na stran ter pustil londonske detektive mimo.

Princ se je očitno pripeljal v Pariz, kjer je naročil taksi ter se odpeljal s svojima dvema spremljevalcema v Pyramid hotel v Brunoy, v gozdu Senart. Ta hotel je varen sprejemati novoporočence in vsled tega je lastnik sedaj priznal, da je skoro zavrnil trojico, katero je santral za brigante. Hotelir pa je kmalu vzljubil prince, ker je bil slednji velik sladkosnedež, katerega posebnost so bile jerebice ter stari burgundec.

Vsaki dan je delal prične dolge izprehode po gozdu ter užival dolgo izgubljeno prostost. Pri obedih so vsi trije čitali angleške liste ter se brez dvoma zabavali s čitvom, čeprav so skušali prikriti svojo veselost.

Hotelir je pričel domnevati identičnost svojih gostov, ko je videl v listih sliko princea ter jo primerjal s temnopoltim možem, ki se je vpisal kot Mr. Sarim. Slednji je bil gladko obrt, a podobnost je bila frapantna.

— Ali ste princ? — ga je vprašal končno povsem odkrito.

— Da, — se je glasil odgovor po kratkem obotavljanju, nakar je sklenil prince zaupati vse hotelirju ter mu povzdat zgodbo svojega bega. Kljub temu pa je tuje, ki se ni čutil več varnim, včeraj zapustil hotel z obema spremljevalcema.

Glasi se, da je prišel v hotel krajevni policijski inspektor malo pred njegovim odhodom. Princ ni še dobil potnega lista za Turčijo ter se domneva, da se skriva drugod, dokler ne bodo njegova mati in prijatelji ukinili vsega potrebnega.

Hotelir v Brunoy je rekel, da je imel dolge pogovore s princem, da pa ni zapazil niti najmanjšega znaka blaznosti.

Prebivalstvo Združenih držav.

WASHINGTON, D. C., 11. sep. Po cenitvah zakladništva departementa je znašalo prebivalstvo Združenih prvega tega meseca 114 milijonov 340,000 duš. Prvega septembra preteklega leta se je cenilo prebivalstvo na malo manj kot sto in trinaest milijonov.

Špekulanti drže premog

Špekulanti vzpirajo vsedanjem času poskus, da koncentrirajo v svoje roke trg s premogom v New Jersey in v metropoli, da potisnejo cene premoga navzgor. Glasi se, da se zadržuje v notranjosti dvajsetih milj vodne kanale v Jersey dva milijona in pol ton premoga, da se doseže na trgu višje cene.

Francija je dala Nemčiji koncesije.

Francija je nudila Nemčiji koncesije. — V svojem povabilu za vstop Nemčije v Ligo narodov ne omenja meja Poljske.

ŽENEVA, Švica, 11. sept. — Franc. zunanji minister Briand je objavil včeraj zvečer besedilo poslanice, ki bo poslana Nemčiji ter vsebovala povabilo, naj se sestane z Briandom, angleškim zunanjim ministrom Chamberlainom ter belgijskim in italijanskim ministrom, da se posvetujejo glede varnostnega dogovora. Domneva se, da bo tudi Chamberlain odobril Briandovo poslanico.

Ta poslanica se peča le z zapadno mejo Nemčije, ne pa obenem z mejami Poljske in Čehoslovaške. Zahteva predvsem da stopi Nemčija v Ligo narodov, predno bo podpisan varnostni dogovor, nakar se bo pozneje, pod nadzorstvom Francije, sklenilo dogovore z istočnimi sosedmi Nemčije, Poljaki in Čehoslovaki.

Tukaj pravijo, da si nemški zunanji minister Staresemann odkrito želi sestati se z zunanji ministri zaveznikov, da jim dokaže, da je Nemčija miroljubno razpoložena. Tukaj pa niso še tako trdno uverjeni o miroljubnosti. To velja prav posebno o zastopniku Poljake in Čehoslovaške. Imeli se sestanke s Chamberlainom in čeprav bo slednji očito zahteval, da se tiče varnostni dogovor le zapadne meje Nemčije, — katero stališče je Anglija že od nekdaj zavzemala, — je dal Poljakom in Čehoslovakom vendar zagotovilo, da ne bo imel nič proti temu, če sklene nemška država najboljše dogovore s svojimi istočnimi sosedi.

Nemčija povabljen na pogovor narodov

Zavezniške sile predlagajo sestanek zunanjih ministrov v pričetku prihodnjega meseca. — Pričakujejo odločitev Italije. — Mussolini je dal svojemu odposlanu navodila, da jih obrazloži v Ženevi.

ŽENEVA, Švica, 13. septembra. Zavezniške sile so poslate včeraj svojim poslanikom v Berlinu povabilo na naslov Nemčije, da se udeležijo konferenc, ki naj bi razpravljala o predlaganem varnostnem dogovoru.

Povabilo predlaga, naj se vrši sestanek zavezniških zunanjih ministrov ter nemškega zunanjega ministra v pričetku prihodnjega meseca. Ne določa pa nobenega sedeža za to konferenco.

Malo verjetno je, da bi poslanci izročili povabilo zunanjemu ministru Stresemannu pred torkom, ker se vedno manjka obvestila glede namenov v Italiji, tikajočih se sodelovanja pri konferenci. Ostali zavezniški pa ne dvomijo, da se bo glasil odgovor Italije zadovoljivo.

Francoski zunanji minister Briand je odpotoval včeraj iz Ženeve v Pariz.

Japonski poslanik baron Iši, je imel včeraj nagovor, na zborovanje Lige narodov ter je izjavil, da je njegova vlada prepričana z idejo miru in da bo študiral v Ženevi še nadalje varnostni protokol.

"Dutch" Anderson baje usmrčen.

Dutch Anderson, osvobodnik Chapmana, je mrtev. — Truplo, katero so našli v Dubuque, baje ono tovariša mojstrskega zločinca ter morilca farmerja Hancea in njegove žene. — Oblasti so ga iskale po vseh Združenih državah.

DUBUQUE, Ia., 13. septembra. Policija domneva, da je dobila truplo George "Dutch" Andersona, morilca iz Muncie, Ind., ki je umoril Ben Hancea in njegovo ženo. V tork so namreč našli ob Mississippi niki napol segnito truplo skrito med bičevjem.

Priskrba je dognala, da so lasje, zobje, višina, teža in drugi individualni znaki v polni meri odgovarjali opisu, ki je bil razposlan iz Atlanta jetnišnice po vsej državi.

Mož, ki je rekel, da se piše George Daley, je prišel v East Dubuque pred dvema tednoma ter se nastanil v neki privatni hiši. Imel je \$1500, kovčeg in dva ročna kovčga. Izginil je, potem ko je več dni obiskoval salone ter pustil v svoji sobi kovčge.

Zadnji tork sta našla dva turista, ki sta postala pozorna vsled čudnega obnašanja majhnega psa, truplo mrtvega moža med bičevjem. Zdravniki niso mogli najti nobenega znaka, ki bi kazal, da je bil mož umorjen, kar se domneva, da je povzročil smrt akutni alkoholizem. Mož je imel pri sebi žepno uro, a manjkalo je denarja.

Ko so oblasti preiskale kovčge, so našle v njih čudno mešanico vsakovrtnega blaga, obleke in jedi v kanah. Vsi identifikacijski znaki v oblekah so bili odstranjeni.

Ko so ji pokazali Andersonov cirkuhar, je rekla ženska, pri kateri se je nastanil "Daley", da je to opis tega moža. Tukajšnje truplo ima brazgo preko enega očesa in plombe v zobih so iste kot pri Andersonu. Soglasata tudi višina in teža.

George Andersona, tovariša Gerald Chapmana, ki čaka sedaj na izvršenje smrtni obsodbe radi amora nekega policista v Connecticutu, so iskale oblasti izra Hancea in njegove žene v bližini Muncie, Ind. v pričetku avgusta.

Chapman in Anderson sta ušla iz Atlanta jetnišnice, kjer bi morala odsedeti dolge kazni radi velikega poštnega ropu, izvršenega v New Yorku. Čeprav nista pobegnila skupno, se je vendar domnevalo, da sta se pozneje v prosti sestali.

GLAS NARODA, THE BEST JUGOSLAV ADVERTISING MEDIUM

ki je bil sestavljen na zadnjem zborovanju.

Zavzemal se je za separatne dogovore kot pričetek kateregakoli splošnega dogovora z izjavo, da bi regionalni dogovori, če bi se jih pomnožilo, dosegli iste rezultate kot jih skuša doseči protokol.

RIM, Italija, 13. septembra. — Ministrski predsednik Mussolini, ki se je vrnil danes zjutraj iz Civitàvecchia, kjer je prisostvoval zaključnim fazam armadnih manevrov, se je posvetoval včeraj popoldne s podtajnikom za zunanje zadeve, Grandjem, ki je prišel iz Ženeve, da informira ministrskega predsednika glede zadnjih razvojev, tikajočih se varnostnega dogovora ter glede bližajočega se sestanka med zavezniškimi zunanjimi ministromi Stresemannom,

FRANCOSKI USPEHI V MAROKU

Francozi so prodirli globoko v rifsko ozemlje. — Maršal Petain bo najbrž pričel zadrževati veliko ofenzivo v namenu, da zmanjša francoske izgube. — Zavzetje mesta Amiot. — To bo mogoče prisililo mogočno pleme, da se uda francoski premoči.

PARIZ, FRANCIJA, 13. septembra. — Francoska ofenziva severno od Uerga reke napreduje hitreje kot je nameraval maršal Petain, a bo nekoliko zadržana v prihodnjih dveh dneh, ker želi Petain nadaljevati s svojimi uspehi s prav tako majhnimi izgubami kot jih je imel dosedaj.

Mesto Amiot, politično središče Beni Zerual plemena, je bilo zavzeto včeraj. Posledica bo najbrž predaja tega najbolj mogočnega plemena med Rifi in Uerga reko. Če se bo to zgodilo, se bo udalo prvo močno pleme.

Beni Kuriagej plemu, kateremu načeljuje Abdel Krim, se ni hotelo umakniti pred Španci pri Albuemas zalivu, čeprav so starešine sosednih plemen sklenili, da bi bilo boljše umakniti se pred Španci ter se boriti proti njim v gričevju. Beni Kuriagej so sklenili ostati v gričih, neposredno za španskimi utrdбами.

Abdel Krim, ki je sprejel odlok starešin, je predstavil svoj glavni stan v Sidi Eberke. Pozornost Francozov se obrača sedaj na zavzetje Čecuana od južne strani. Domneva se, da ne bodo mogli Španci, ki so sedaj oblegani v Tetuanu, sami zavzeti Čecuana.

PARIZ, Francija, 13. septembra. — Francoska ofenziva v Maroku napreduje izvrstno, kajti francoske čete so zopet zasedle celo ozemlje, katero so zpraznile zadnjega maja ter napredujejo s svojim pohodom. Marokanci pa se umikajo proti severu. Tako se je glasilo v oficijelnem obvestilu, naslovljenem na francoski narod.

Prvikrat je nudil včeraj oficijelni komitej definitivno idejo o obsegu operacij, ki se vrše. Omenja sedem skupin čet, ki operirajo na šestdeset milj dolgi fronti. Na ta način je javnost prvokrat izvedela, v koliko meri je ta kampanja podobna resnični vojni.

Ministrski predsednik Painleve je rekel časniskim poročevalcem:

— Napočila je ura v Maroku, ko je morala Francija proti svoji volji pokazati svojo moč. Novice, ki so dospele semkaj s fronte, kažejo, kako skrbno so bile operacije pripravljene in kako so jih izvedli v polnem soglasju s mornarji in vojniki Španske. Če so naši nasprotniki smatrali za slabost velikodušnost, s katero si je Francija prizadevala zopet uveljaviti red brez prelivanja krvi, je napočil sedaj čas, ko bodo spoznali svojo zmoto. Sili Francije bo uničila vse ovire.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$18.90	2000 Din. — \$37.60	5000 Din. — \$93.50
---------------------	---------------------	---------------------

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Poštni čekovni urad".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir \$ 9.40	500 lir \$22.50
300 lir \$13.80	1000 lir \$44.00

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir, računamo po 15 centov za poštino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje Ljubljanska kreditna banka v Trstu.

Za pošiljatelj, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujejo po možnosti še poseben popust.

Vrednost Dinarjem in Liran sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej; računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poslani denar v roke.

POŠILJATVE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.—

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 4687

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president Louis Benedik, treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
22 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"

"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

For one year (12 issues) at \$1.00	For New York at \$1.00
For one year (12 issues) at \$1.00	For New York at \$1.00
For one year (12 issues) at \$1.00	For New York at \$1.00
For one year (12 issues) at \$1.00	For New York at \$1.00

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" is a daily newspaper, published every day except Sundays and holidays.

Dopisi brez podpisov in osebosti, se ne priobčujajo. Denar naj se blagoviti pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnika, prosimo, da se nam tudi prejane bivalne nasnani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 22 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2676.

SLOVENSKI DOM V BROOKLYNU

V zadnjem članku smo omenili, da so večina naših rojakov preselila iz newyorskkega Downtowna v Ridgewood oziroma v neposredno bližino tega okraja.

Za prvem Ridgewoodarjem je bilo v New Yorku malo predalec v cerkev.

Dokler še ni bilo prohibicije ter je prodajal Koenig na četrti cesti, Koenigovi tovarši pa po drugih cestah, primeroma dobro in poceni pijačo, je marsikdo prišel iz Brooklyna oziroma iz Ridgewooda v New York k slovenskemu cerkvenemu oparilu, prohibicija je pa tudi temu napravila konec.

V nedeljo dopoldne je dolčas v New Yorku, povprečni slovenski Brooklynčan, gre k maši, ima pa navado priti šele ob eni ali dveh popoldne domov.

Toda nekateri naši ljudje si znajo pomagati.

Kaj kmalu so dobili v Brooklynu slovenskega frančiškana, ki jim je vsako nedeljo bral mašo. Po maši je bila včasih pridiga, včasih je ni bilo, kot je pač nanosilo.

Domov grede so se verniki ustavljali v klubu cerkvenega pevkega društva.

To društvo se je imenovalo ter se še imenuje "Danica", in "Danica" je gojila razen cerkvenega petja tudi neke vrste pijačo, ki je imela to slabo lastnost, da je proti poletju postajala kiselska in vodena.

V newyorskem Downtownu je vladala suša, brooklynske slovenske cerkvene pobožnosti so bile pa v tesni zvezi z Daničinimi dobrotami.

Kdo bi torej hodil v New York k maši, ko je imel sleherni takorekoč doma vsega na razpolago.

Cerkvena stranka je v gotovih ozirih jako ekonomična.

Trebja je bilo plačevati rent za maše in litanije na eni strani, na drugi strani pa vzdrževati "Daničine" prostore ter se obenem še bati nepričakovane obiske prohibicijskih agentov, ki bi spustili zlatni sok po kleti, oziroma bi ga odvedli na policijsko stražnico za svojo lastno uporabo.

Enkrat so že imeli situacijo in nerodnost, vdrugič pa suhači ne poznajo nobenega pardona.

To so temeljni vzroki agitacije za slovensko cerkev v Brooklynu.

Agitatorji, ki so sprožili to idejo, so bili jako negalančni in nekolegijalni.

Vedeli so, da bi slovenski božji hram na Osmi v New Yorku takoj propadel, kakor hitro bi se njihovi nameni uresničili. Pa nič zato. Šli so precej korajžno in odločno na delo.

Ne da bi vprašali prej pristojne cerkvene oblasti za dovoljenje ali že vsaj za pojasnilo, so začeli dvostročno agitacijo: pri razposajeni mladini in pri starejših, pobožnih ljudeh.

Mladini so predložili krasno dvorano pod novo slovensko cerkvijo, kjer v najzgodnejši jutranji uri ni nobene policijske ure.

Žejnim so izsilili klet, polno dobre in poceni pijače.

Zares verne so pa prepričali, da se jim ne bo treba vsako nedeljo zjutraj voziti v precej oddaljeni New York, ker bodo imeli slovensko cerkev tik pred nosom.

Agitacija je bila uspešno začeta.

Dajali oziroma posojali so vemi katoličani, katerim je bilo v New Yorku predalec, dajala je plesalčna mladina, in dajali so tisti, ki so se ga hoteli sumpatja do mere ali preko mere brez policijske kontrole naučiti.

Takole se je nabralo nekako pet ali šest tisoč dolarjev.

Denar je bil v varstvu cerkvenega pripravljalnega odbora, kojega misli so vse prej kot cerkvene in kojega načrti so vse, edino katoliški ne.

Toda kot smo že v prvem članku omenili, so naši dobri rojaki kot slama. V njih se hitro razvname navdušenje, visoko zaplamti, in mahoma je vsega konec.

Na cerkev so hipoma pozabili.

Verniki so se še naprej vozili v New York na Osmo k cerkvenim pomočnostim, plesalčna mladina je imela v "Daničini" dvorani svoj holadri, vinažejni element je pa dobil v "Daničini" klet, kar se "zadovoljnemu Kranju" spodobi.

In pri tem bi ostalo, če bi ne bil "Glas Naroda" na izrecno prošnjo nekaterih pobral, kaj je za nameravano slovensko cerkvijo in kaj je z denarjem, ki je bil v ta namen nabran.

Darovalci so se začeli animirati za darovanje denar, in temu so sledile dolgovne seje, kojih prvotni namen je bil nametati darovalcem toliko peska v oči, da bi nikdar ne izpregledali.

Seje in debate so se vlekle kot romanje v sveto deželo. Oskrbniki denarja so bili jako radodarni — ali, da le s frazami, ne pa z denarjem.

Toda je prišlo nekemu na misel, da je šel vprašat škola glave slovenske cerkve.

Škol mu je odgovoril, da ne ve ničesar o taki nameravi slo-

venski cerkvi v Brooklynu, da mu ni ničesar znanega o nabranem denarju in da se vse, kar se vrši, vrši brez njegove vednosti.

Jeroform nabrane svote je začela liti voda v grlo.

Moralno in škofstvo so bili prisiljeni javno pojasniti, da škof ne dovoli brooklynskimi Slovincem slovenske cerkve, dokler se bo zanj kolektalo oziroma agitiralo v imenu slovenskih frančiškanov.

To je bila prokleto trpka zausnica takozvanim cerkvenim in katoliškim možem, toda voditelji brooklynskih cerkvenih in katoliških moz imajo strahovito trdo kožo.

Te škofove zausnice so se otpli kot se otruse enecel gospodarjevega bica ter so začeli agitirati za Slovenski Dom v Brooklynu.

O tem pa v prihodnjem članku.

Novice iz Slovenije.

Požar v Senici ob Dravi.

V noči na 10. avgusta je izbruhnil pri posetniku F. Forneczu požar, ki je v nekaj urah uničil ogromna gospodarska in stanovanjska poslopja. G. Forneczu je imel že preteklo leto dokaj nezgod. Pri sedanjem požaru mu je zgorel tudi vsi letošnji pridelek. Škoda znaša čez 300.000 dinarjev in je krita le z neznanoto zavarovalnino. Gasilci iz Senice, Rus, Lobnice, Bistrice in Maribora so preprečili še večjo nesrečo.

Smrtna nesreča.

Iz Sv. Marije pri Rimskih Toplicah poročajo: Popoldne je Joško Resnik iz Marije Grada pri Laškem obiskal svoje delavce, ki so spravljali smrekov les po drči v Ogečah. Srečno je prišel do prvih dveh delavcev, ki sta se nahajala sredi drče in jama izročil nekaj okrepčila. Nato je še pomagala delavcem pri novarnem delu. Nenadoma se je zasilil iz gornje ga dela drče ropot. Vsi trije so se še pravočasno umaknili. Joško Resnik je skočil med štiri bukve, misleč da je na varnem. V trenutku je pridružil iz strani po zraku smreka, zadela Resnika v hrbet ter obitala med bukvami. Resnik je bil takoj mrtev. On 10. zvečer so ga prinesli po stani ni v Ogeče, od koder so ga odpeljali v Laško.

Tragični dogodek je vzbudil v Laškem in okolici splošno presenečenje. Joško Resnik je bil zelo priljubljen in je šel pred nekaj meseci prevzel posrstvo po svojem očetu. Bil je star komaj 20 let.

Velik vlom v Lokah.

Ponoči na nedeljo so se splazili neznanji svedroci s pomočjo različenega vlomilskega orodja v trgovino Kristine Trbove v Lokah pri Trbovljah. Napravili so zelo dober plen: pobrali so 40 komandov sraja, ducat moških spodnjih hlač, triko hlače, platenih maje, 54 parov nogavic, več namiznih prtičev, brisač, robecev, rut šalov, kravat, ovratnikov, nad dvajset klobovkov, čepice, dalje okrog 50 msvile in veliko različnih drobnarij, kakor kolodonta, brivskih čopičev itd. v skupni vrednosti 32.800 dinarjev.

Z ljubljanske univerze.

Dosedanji izredni profesor za slobohrvatski jezik dr. Aleksander Stopčević je imenovan za rednega profesorja na filozofski fakulteti ljubljanske univerze.

Smrtna nesreča s puško.

Te dni je posestniški sin Gregor Mesner pri Sv. Primožu nad Mujo peljal dvokolesni voziček za hribu navzdol na njivo, da bi nalozil žito. Na vozu je imel v rjuho zavito lovsko puško, katere cev je bila obrnjena proti njemu. Vleed tresenja vozička se je nabasana puška naenkrat sprožila in je strel zadela Mesnerja v trebuh, da je ostal na mestu mrtev. Voz pa je zdrčal po hribu navzdol in se prevrnil; pri tem je padla v rjuho zavita puška z vozička. Ko je Mesnerjev oče prišel čez pet minut na njivo, da bi pomagal sinu pri delu, je našel sina že mrtvega. Domneva se, da je Gregor Mesner vzel lovsko puško seboj, da bo ustrelil lisico, ki so jo nekaj dni poprej opazili na njivi.

Utopljenec v Ljubljani.

Iz jaza pri Fužinah so potegnili moško truplo in ga prepeljali po ogledu otročkov v mrtvašnico v D. M. v Polju. Utopljenec je star okrog 25 let, precej velike postave, srednje močan ter je bil oblečen v temno modro obleko z zelenimi deteli.

Umrli v Ljubljani.

Melanija Zalar, zasednica, 25 let; Viktor Švare, sin zaseb. skladiščnika, 11 let; Marija Vidmar, bivša delavka, 75 let; Cecilija Kuecler, delavčeva žena, 71 let; Jožina Homar, zidarjeva žena, 37 let; Gizela Žužek, hči želez. predkurjača, 3 mesece; Ivan Vernik, invalid, hiralce, 59 let; Aleksandrina Bat, odvetnikova žena, 37 let.

ZDRAVLJENJE LJUBOSUMNOSTI

V "Revue de Psychologie" priobčuje profesor Laumonier najmodnejši recept za ozdravljenje ljubosumnosti. Recept je enostaven in zelo priporočljiv, ker ne zahteva nobenih zdravniških in drugih stroškov.

Ako vaša žena trpi na ljubosumnosti in so vam neznani vzroki te bolezni, skušajte previdno dognati, če vaša žena ne obiskuje preveč slaščičarn in delicatessnih trgovin.

Profesor Laumonier je namreč ugotovil, da je to največkrat vzrok raznovrstnih bolezni, ki se kažejo običajno z znaki ljubosumnosti. Profesor je proučeval razen neke enajstletne deklice, ki je bila tako ljubosumna na svojo sestro, da so jo morali zapreti v zavod za umobolne. Tam so zdravniki ugotovili, da je bolna na jetih. Po par mesecih zdravljenja z mliekom, je deklica popolnoma okrevala. Nediolgo potem so se zopet pojavili pri nji hudi znaki ljubosumnosti. Profesor je dognal, da so ji starši kupovali mnoge čokolade, bombonov in tort — vse stруп za jetra.

Na podlagi rezultatov proučevanja drugih slučajev je prišel profesor do sklepa, da je največkrat vzrok raznim družinskim sporom in zlasti ženski ljubosumnosti bolezni na jetrih, ki jo povzroča nezmerzo zauživanje slaščic in drugih sladkarij.

Eno pravilo zadostuje.

Neki gospod je lovil ribe in pri tem po nerodnosti padel v vodo. Neki prijazni pasant skočil za njim, ga potegne na suho, polegne na hrbet in začne poleg njega premišljevat. Prihitelo je nekaj radovednečev, ki so ga vprašali: Kaj čakate? Zakaj ne poizkusite oživeti tega človeka? Za oživljenje je predpisanih 16 pravil, se je odrezal rešilec s posebnim naglasom. Poznam vsa ta pravila, pa se ne morem trenutno spomniti, katero je prvo. Med tem pa je prišel k sebi oni gospod, ki je padel v vodo. Slišal je zadnje besede in rekel slabotno: Ali je med vašimi pravili požirek žganja? Rešilec odgovori: Da, gotovo. Utopljenec: Potem drugih pravil ne potrebujemo.

Fazje pokopališče za samomorilce.

Grška vlada je izdala naredbo, po kateri se bodo odslej samomorilci pokopavali na prostem, kjer so metali v jame pse. Vlada misli, da bo na ta način odpravila epidevijo samomorilcev, ki vladajo v Grški.

Peter Zgaga

Živela je mlada, lepa razposajenka, kateri ni bilo na svetu nič drugega mar kot uživanje.

Na vsak prst je imela po deset fantov in še katerega po vrhu. Ni ga bilo plesa, ki bi se ga ne udeležila, ni je bilo veselice, pri kateri bi ne igrala poglavitne vloge.

Edinole zakon ji ni bil mar. Za vruga se ni hotela poročiti.

V sretu je bila pa izredno doobra in bogaboječa in najbrž je vsled tega tudi šla nekoč k spovedi ter razodela duhovnemu očetu svoje sree.

Dobremu duhovniku se je delala kurja polt, ko je poslušal zgodbe o njim pikantnih doživljajih.

Ko mu je vse razodela, se je globoko zamislil ter je napol ljubeznjivo, napel preteče vprašal: Ali veš, kaj bi ti lahko s tem zaslužila, hčerka moja?

Razposajenka se je pa nasmešnila ter mu zaupno rekla:

O vem, čestiti oče, o vem, da bi lahko dosti zaslužila, ampak mi pravice vam rečem, da mi ni nič za denar.

Kot smo že, je Nemčija jako napredna dežela. Kljub temu, da sama proizvede naravnost čuda tehniška, znanostna in umetniška, se tudi ne brani importirati iz drugih dežel, kar je dobrega in pomembnega.

Vsaka novost, ki jo iznajdejo Amerikanci, dobi tudi v Nemčiji svoj trg.

Dve stvari ne morejo Amerikanci v Nemčiji razpečati. Ti dve stvari sta prohibicija in Kukulsklan.

Ameriški zagovorniki suše so Nemci pogumili iz dežele, tri ameriške dravljane, ki so agitirali no to idejo kukluksklanstva, so pa vaprli.

Se danes in jutri, pa bodo prenehali Newyorčani nositi slamnike.

Jaz sem hvala Bogu, tudi to poltetje brez slamnika postal, dasi ravno mi ga je obljudila vsaka slamnikarica, kateri sem potožil svoje nadloge.

S korbami so bolj radodarne kot pa s slamniki.

Časopisje poroča, da bo odšlo v Anglijo več ugodnih in bogatih Amerikancev, ki se bodo tam za stalno naselili.

Ali si ugledni in bogati Amerikanci ne morejo izbrati kake druge dežele?

Iz zadnjih poročil je namreč razvidno, da je še sedaj v Angliji nad en milijon ljudi brez dela.

Takozvano slovensko katoliško časopisje v Ameriki naznana, da se pater Kovrta že ni vrnil. Ko se bo pa vrnil, bo pripeljal seboj pet slovenskih frančiškanov.

Dolgo časa jih izbira, in ko jih bo izbral, ste lahko sigurni, da bo izbral sebi primrne robo.

Nato jih bo eno ali dve leti muštral v svojem čikaškem farovžu. Nato jih bo poslal v tiste slovenske naselbine, kjer je njegov ugled precej ogrožen.

Redili jih boste pa vi, dragi rojaki.

Iz Washingtona poročajo, da ima predsednik Coolidge seneno mrzlico.

Ni čuda! Koliko prazne slame in sena se pa premata v Washingtonu.

V Grand Rapids, Nebraska, se je poročil 87-letni George Brunner z Mrs. Mary Ormsby. Možak se je udeležil državljanske vojne ter je bil za svoje junaštvo večkrat odlikovan.

Toda vsa tašta odlikovanja ni so nič v primeri z odlikovanjem, katerega bi mu morali sedaj podeliti vsi občudovalci junaštva.

Ni namreč malenkost, stopiti s 87. letom v zakonski jarem.

Angleško - turški spor.

Vilajet mosulski, ki nosi ime po svoji prestolici Mosulu, ležem ob reki Tigrisu v bližini razvalin starodavnih Niniv, je zadnja leta jabolko razdora med Turčijo in Anglijo. Obe drželi si ga lastita, prva zase, druga pa za svojega klijenta, neodvisno arabsko državo Irak.

Preliminarni razgovori med vojno so priselili Mosul prvotno Franciji. Toda mosulski vilajet obiluje na petrolejskih vrelih. Te si je zaelela Anglija v pričajanju, da bodo nekoč žrati veliko vlogo v borbi za supremacijo britskega imperija na morju. Tako je prišlo, da se je koncept svetovne vojne pri sklepu premirja s Turčijo v Mudrosu Francija odporovala mosulskemu vilajetu v prid Angliji. Zagotovila si je lahko udeležbo pri petrolejski eksploataciji. Britske čete so torej zasedle vilajet s prisiljenim privoljenjem turške vlade.

Vendar angorska vlada nikoli ni marala priznati izvršenega čina in je pobijala legitimnost zasedbe. Zato je prišlo večkrat do vojskarskih operacij na turško - iranski meji. Dvakrat začeta direktna pogajanja med obema stranama niso privedla do nobenega rezultata. Končno je prišel lani v septembra cel spor pred Zvezo narodov. Obe vladi sta izjavili, da bosta priznali odločitev Zveze, vendar sta vztrajali na diametralno različnih vidikih.

Anglija je smatrala prejšnolegla je mosulsko vprašanje s pripitvijo tega vilajeta Iraku in našela že rešeno. Dopusnila je korajžno mejo, ki mora biti čisto lokalnega značaja v smislu želji in potreb prebivalstva. Turčija pa je hotela spraviti na tapet celotno vprašanje.

Za Zvezo narodov je imenovala posebna komisija, ki naj na licu mesta prouči mosulski problem in zvezi z izbranim poročilom omogoči zavzeti končno stališče. To komisijo so sestavljali bivši madžarski ministrski predsednik Teleski, švedski poslanik v Ramniji Wirsén in belgijski polkovnik Paulis.

Potem ko je na sestanku v Bruslju oktobra 1924. prišlo do dolgotrajne začasne demarkacijske črte med Irakom in Turčijo, so se Zvezini delegati podali najprej v London, da bi se stališče angleške vlade. Nato so odšli v Angoro in od tod koncem letošnjega januarja v Mosul. Obišli so cel vilajet, zaslišali vse narodnosti in vse sloje prebivalstva. Njihovo delo je sedaj končano. Komisija je že predložila svetu Zveze narodov izbrano poročilo in svoje predloge.

Mosulska komisija je predvsem zavrnila turško zahtevo po plebscitu, češ da pomošanost prebivalstva (po angleški statistiki je v vilajetu 450.000 Kurdov, 66.000 Turkov, 65.000 nestorijanskih kristjanov, 18.000 židov) in njegova nizka politična in kulturna izobrazba onemogoča plebscit.

Izjavlja se tudi proti razdelitvi, ker je enotnost v interesu prebivalstva in govore zanjo tudi geografski in gospodarski razlogi.

Zato predlaga sedaj komisija, naj ostane vse ozemlje južno od turško - iranske demarkacijske črte pri Iraku. To pa je le slučaj če se podaljša nadzorstvo Zveze narodov za nadaljnjih 25 let in se ugodno lokalnim zahtevam Kurdov. Komisija namreč misli, da bi večna pučevstva raje prišla pod Turčijo kot pod angleško suvereniteto, če bi kontrola Zveze narodov prenehala 1. 1926, ko poteče pogodba med Veliko Britanijo in Irakom. Komisija pač nima nobenega zaupanja v samostojno arabsko državo v Mezopotamiji. Zato sugerira misel, naj podaljša Anglija svojo pogodbo z Irakom še za 25 let.

Ni verjetno, da bi bili Angleži kaj posebno zadovoljni z ugotovitvijo mosulske komisije, da je Irak slab in unaten tvor. Tudi jih nadaljevanje mandata ne zapeljuje preveč, saj jih je samo za leto 1924 stal čez 5 milijonov funtov Sterlingov.

Ali se bodo zadovoljili Turki z možno končno izgubo Mosula, ki je za njih vprašanje nacionalnega prestiža, in se dali odpraviti s pationičnim zatrdilom, da uživajo simpatijo domačinov, je tudi veliko vprašanje.

KAJ SO DRUZI?

Druzi, katerih vstaja na Havranu povzroča francoski upravi sijskega mandatskega ozemlja toliko skrbi, niso pravzaprav kako ljudska plemo, marveč nekaka verska obdina, ki se je počasi vsled prepovedi poroka z drugoverci izoblikovala v etnografsko enoto. Njihova zgodovina je stara komaj tisoč let, ker je sekto ustanovil šesti kalif iz rodbine Fatimidov, ki se je leta 1016 v Kairu proglasil za božjo inkarnacijo. Vera drži svoje tajnosti in njeni pristasi so prihajali najbrže iz raznih vzhodnih redov. Naselili so se končno ob Libanonu, kjer stanujejo njihove tri skupine. Havran, ki je sedaj pozorišče vstaje, se je priljubil Druzom zlasti od priznanja avtonomije libanonskega ozemlja pod krščanskim vladarjem leta 1861. Od takrat so se številne družine Druzov preselile z Velikega Libanona v Havran, kjer je danes 60.000 prebivalcev.

Druzov, v Libanonu še okoli 50 tisoč in v Hermonu 45.000. Druzi živijo pod voditeljstvom vere v fevdalnem družabnem redu. Druzi se ogibajo vina in tobaka, ne poznajo mnogoveštva in odklanjajo predestinacijo vero štama. Istotako pa tudi molitev, katero smatrajo za nedopusten poskus vplivanja na božjo voljo. Ozemlje vzhodnega Havrana uživa po pogodbi s francosko mandatsko upravo dalekosežno avtonomijo. Druzi so bili vedno element, ki se da težko vladati. Druzi so posebno dobri konjeniki.

Naznanilo.

vsem tistim, kateri hočejo poslati dolarje v staro domovino.

DOLARSKA IZPLAČILA —

izvršujemo v vseh delih Jugoslavije za pristojbino 4%, istotako v Italijo — zasedeno ozemlje za pristojbino 3%.

POŠILJATVE V DINARJIH IN LIRAH —

izvršujemo najtočnejše in po jako zmernih cenah. Za vsako pošiljatev preskrbimo podpisano izplačilno potrdilo prejemnika.

Brza in točna postrežba v vseh ozirih zjamčena.

DENARNE VLOGE prejemamo na

"Special Interest Account"

in jih obrestujemo po 4% mesečno obrestovanje.

NAJSTAREJŠA JUGOSLOVANSKA
POTNIŠKA POSLOVNICAFRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

ALOJZ JIRASEK:

FILOZOFSKA ZGODBA

(Konec.)

Preden se je še Praga udala in preden je prišlo do tega žalostnega konca, se je vrnila litomišljenska pomoč.

Gospodična Elis je vpraševala previdno po svojih študentih, če jih tam ni morda kdo videl; toda nihče ji ni mogel dati zaželjenega poročila. Filozofov z njimi ni bilo — gotovo so šli na barikade in tam belci padli ali pa so zaprti in postavljeni pred sodišče. Bolj od Elis sta žalovali Marinka in Lenka.

Lenka kakor bi kaplje krvi v lice ne imela, neprestano zamišljena, žalostna. Nikogar ni imela, komur bi mogla pokopati. H gospodični Elis ni smela, zakaj odkar je stric obol, se ni ganila skoraj korak od hiše. Ona je morala predvsem Roubinku stree in pri gospodinjstvu se ji tudi ni olajšalo. Toda ne teta, ne Lotinka nista mogli reči, da bi le z besedico potarnala ali da bi pred njima zavzdihnila.

Gospod aktuar je resnično in nevarno zbolel.

Vse to je imela tista konsuecija na vrtu, kakor je žena Rollerica po vedala. Gospa županja se je vrnila z daljšega obiska pri prijateljih in njena prva pot je bila k aktuarjevemu. Prinesla je tja tudi novice, kako so Prago razstrelili, kako tiste puntarje love.

Ko so to reč Roubinku povedali, se mu je zjasnilo lice in dejal je: — No, bo vsaj spet red!

V mestu so mnogo pripovedovali o Fribortu in Vavreni. Gospodična Elis in po njenem navodilu dobri prijatelji so trdili, da sta njena filozofa odšla na počitnice, vendar se je tuptam govorilo, da sta šla v Prago in tam ostala.

Roubinkova je v razgovoru o ti stvari s prijateljevo menila: — Prav je povedal Roubinek, s tem Vavreno wird noch ein schlechtes Ende nehmen.

Minilo je par dni, pa nobenih poročil.

Ponoči, šestega dne po vrnitvi nemške pomoči iz Prage, se je naglo zbudila gospodična Elis.

Slišala je prav tako trkanje na vrata, kakor je nekdaj trkal Fribort, kadar se je pozno od Prenea vračal. Mislija je, da so bile živahne sanje, ali čuj, trkanje se zaslisi iznova, hitro, urno.

Začela se je tresti. Trudoma je vstala, se naglo odela in hitela doli kolkor je mogla.

— Kdo je? — je vprašala s tresočim glasom.

— Jaz, gosodična Elis, Fribort.

— Sveta Devica! — Odprla je — on ji je prisrčno stisnil roko in sam zaprl. — Pojdimo hitro gor!

Ko je napravila luč, čudno da ni zakričala od strahu. Ta cvetoči mladenič, kako se je izpremenil! Shujšal je, obleka razcapana, zamazana.

— Ne bojte se, nič mi ni, le grozno sem lačen. Bežim iz Prage četrty dan, moral sem se skrivati — skom hitro kaj jesti. Kaj dela Marinka?

Ko je gospodična prinesla, jo je prosil, naj zbudi Marinko, če mogoče, zakaj se to noč mora naprej. Elis je bila kakor omamljena. Vesela je bila in bala se je ter delala, kar je Fribort hotel.

— Kaj pa gospod Vavrena? Živ in zdrav. Pobegnil je domov v hribe. Bežala sva nekaj časa skupaj. Tale listek oddajte Lenki — Špina, revež, pa je padel na barikadi.

Gospodična Elis se je prestrašila in kar verjeti ni mogla. Bila bi brez konca in kraja pomolvala in vpraševala, ko bi ji Fribort dal časa. Kolikor mogoče tiho je zbudila Marinko in hišno gospodinjko, katerima je na kratko vse povedala.

Obe sta se hitro oblekli in hiteli gori. Ko je Fribort Marinko zagledal, se ni prav nič na mater oziral, temveč je skočil in objel ljubljeno deklico. Mati so hoteli delati pridigo, čemu se je spuškal v tisti rebeljon in si tako morda študije skazil, ali študent jih je znal potolažiti. Kmalu bi bil pozabil, kaj mu je še storiti, ali glas zvona s stolpa naznanjač drugo ponočno uro, ga je opomnil. Pojasnil je vse, ko-

likor mu je čas dovoljeval, se na kratko, toda prisrčno poslovil, odšel in mahnil proti bližnji moravski meji. Obljubil je takoj po prihodu domov na listku vse naznani. Tiho, neopaženo je prišel, in prav tako izginil.

Sledečega večera Lenčina kamrica ni slišala več tiliga, bolestege ihtenja. Svečica je zaplapolala in pri njeni luči se je sklanjala deklica nad lističem papirja, kateri ji je naznanjal, da Vavrena živi, da je srečno pobegnil in da prav kmalu v pismu več naznani.

Praski vihar je bil zatrt, začela so se zaslisevanja in kazni.

Špina je imel že vse za sabo. — Tam kjer nedaleč samostana "Na Slovanih" stoji kamenit križ, tam počiva v grobu z drugimi bojevniki, ki so padli na barikadah. Dolgo se ni trafil v kuto, ki ga nikakor ni veselila, temveč je moral ž njo v večnost. —

Preden so minile počitnice, je zadelo gospo Roubinkovo in njeno hčer velika žalost. Gospod aktuar je odrinil na drugi svet. Kdo ve, ali ni bilo res, da je bila temu vzrok ta preklicana konstitucija? Odšel je zapustivši kakor treba lepo sestavljen poslednjo voljo. Določil je, kaj gre soprogi, kaj hčeri, kam "obersta", kam "Abrahama", in poseben odstavek je bil odmenjen "imenitni" sliki kralja Herodeza, katero je tudi na postelji često in dolgo gledal. Zapustil jo je knjigovodji, dragemu prijatelju, s katerim se je tolikokrat prijetno zabaval. Lenke ni popolnoma pozabil. Določil ji je skromno vsotico, ker mu je tako skrbno in zvesto stregla.

Imel je slavnosten pogreb. Nebeški Bog ni dodelil gospodu aktuarju veselja, da bi dočkal dobri red Bachove dobe blagega spomina. Zato ga je poklical k sebi, da se raduje z Žižko in cesarjem Jožefom, ki je po njih tista cerkev za spomin. —

Po počitnicah je bilo na stanovanju gospodične Elis manj hrupa ko prejšnje čase. Ni imela nobenega filozofa in je sprejela na stanovanje samo tri majhne šolarčke. Vendar se ji ni tožilo, da bila je zadovoljna. Davna želja se ji je bila izpolnila.

Predlagala je Lenki, naj se k nji preseli in ž njo živi. Ovdovela gospa Roubinkova se je na videz dolgo ustavljala, nazadnje pa je le odnehala, saj je bila Lenka tudi gospodični nekoliko v sorodu.

Lenka je živela novo življenje z dobro, postarno gospodično, kateri ji je bila prava mati. Pogosto sta zdaj sedeli skupaj v zaupnem in iskrenem razgovoru o rajnem stricu in o Vavreni.

Po počitnicah je prišel Fribort z očetom prosit Marincine roke. Mama je seveda rajša sanjala o doktorju, ali Fribort je rajši izvolil veliko krasno posestvo v zlati Hani in Marinka tudi ni zametovala študiranege kmata.

Imeli ste filozofa, oficirja, ali boste imeli tudi kmata radi?

Objela ga je.

Zdaj so hodila pisma z Moravskega naravnost na Marincin naslov; gospodična Elis je sprejemala pisma iz Prage, ki so bila pravzaprav Lenčina. Pisal jih je Vojtech Vavrena, medicinar studiosus. Ušel je rečno vsemu preiskovanju, lahko je mirno dalje študiral.

Zelenka ni pisal.

Saj sem vedela, da bo pozabil, kakor hitro bo stran od tod. —

Predpustom prihodnjega leta si je prišel Fribort s številnim hetaškim spremstvom po Marinko, da jo kakor svojo ljublo ženico odpelje. Iz Prage je prihitel gost, Vavrena, ki je Marinko k oltarju peljal in mu je bila za družico Lenka.

Ko so na ženitovanju bili vsi dobre volje, je vstal Vavrena in dvignil čašo v časten spomin prijatelja in tovariša, ki je v usodnem boju na barikadah padel. Nevesta je povesila oči, gospodična Elis je zasolela.

XIII.

Leto 1949 je minilo. Litomišljenska filozofija je bila odpravljena.

na, legija se je razšla, njen prapor je bil uničen. Pater rektor ga je strgal z žrdi, katero je na piaristovskem vrtu zateknil k agrarovemu grmu.

Rollerica se je preselila iz mesta k sorodnikom.

Po petih letih je bilo v starinski hiši, kjer je stanovala gospodična Elis, spet veselo. Izpolnile so se njene sanje, izpolnilo se je Lenčino hrepenenje. Vavrena, doktor medicine se je ženil, k oltarju vode župnikovo nečakinja. Njuna ljubezen je bila tako mlada in sveža kakor takrat, ko sta se shajala ob nedeljskih popoldnevih v grajskem parku. Imela sta goste celo tam z Moravskega. Fribort, srečen in zadovoljen je prišel z Marinko in smeje dejal: — Bil si mi za druga, prijatelj, ali te usluge ti ne morem povrniti, kakor tale figura tu kaže, — in pokazal je na svojega triletnega okrogločelnega fantiča.

Gospa aktuarjeva, dasi povabljenja, ni prišla na svatbo.

Lepa, bogata njena hčerka še zmerom ni našla ženina. Čakala je velikega gospoda, najmanj doktorja. Ali ni ga bilo in lice ji je venelo bolj in bolj, dokler ni postala koleginja gospodične Elis.

Ta se je preselila k "svojim otrokom" in tega ni obžalovala nikoli. Pripovedovala je zdaj česke ko prejšnje čase, kako je imela enoinpetdeset filozofov na stanovanju. Petdeset jih je postalo samostojnih gospodov, enoinpetdeset je padel na barikadi. —

Ko je pri Vavreni živela, ji je prišlo pismo, za katero je morala celo dvajsetico plačati. Kaj je, kdo pač piše? Zelenka je bil, ki je naznanjal, da je v Meditskem samostanu in se mu preimeno go. — Ni mi treba več otepati kruha in čežane, — je pisal med drugim.

— Vurjanem, — je omenil Vavrena, zdaj ima pač okrogla, rdeča lica in pošten trebušček in ne vzame vroke druge knjige kakor brevir.

In stiska dvajsetice se pisma ni izplačal.

Na sveti večer, ki ga je mladi doktor privrkat z drago ženico praznoval, je dobil od Friborta prisrčno pismo, v katerem je našel tudi velike popisane polo. Na čelu je stalo: "Tovariši!"

To je pri prepis oklica, ki sva ga pred slavnostjo majales postavljala. Našel sem ga na dnu svoje študentske skrinje. Gotovo ti bo prijeten spomin na one čase, — je pisal o njem Fribort.

Seveda, prijeten! Takrat sva se našla pri starem drevesu; več Lenka? Zdaj imava tudi tako gnezdece in prijetno ter sladko je v njem. —

Pri kraju je filozofska zgodba, spisana v prijazen spomin starih in za srčno veselje mladih, katero da bi prav obilno bilo, avtor te kronike odkrito rad želi in vošči.

Kongres francoskih socializmov.

Odbor za resolucije, ki ga je izvolil socialistični kongres, je uvidel, da ni mogoče izdelati enotne resolucije, za katero bi glasovali vsi delegati. Zato je predložil kongresu dve resoluciji in sicer Renaudelovo o brezposelnosti in sicer Blumovo, ki se izrekla proti vsakemu sodelovanju. Na kongresu se je zavzel delegat Chaille, da se morajo v Franciji predvsem zaposlni domači delavci, kar je treba spraviti v sklad z idejo internacionalne. Renaudel je zahteval ustanovitve državne posredovalnice za delo, Leon Blum je označil Dawesov načrt in ženevski protokoli za uspehe druge internacionalne. Končno je govoril še Renaudel proti komunistom, ki vodijo usodno politiko.

Viharji na Francoskem.

pretekli teden so napravili zlasti v dolini Cher ogromno škodo. Grad v Angerju je razkrit, vsa streha je uničena. Velika in težka drevesa je vihar izruval in vrge na tla. Hiše daleč naokoli nimajo dimnikov. Železniška proga pri Tonrnu je razbita. Ves pridelek je uničen. Prebivalstvo ne pomni elične nesreče.

Gospodarske razmere v Avstriji.

Po kratki dobi prehodnega razmaha vidimo zopet postopno nazadovanje avstrijske industrije. Avstrijska republika ima zastarele produkcijske metode in zato trpe ne ni priditki pod pritiskom inozemskih konkurence. Avstrija industrija že dobrih deset let ni napravila nobenih investicij, ni si preskrbela novih strojev in zato se mora za krizo razpečevanja svojih izdelkov zalivali temu dejstvu vsaj toliko, kolikor zaščitni carini sosednih držav, na katero bi tako rada zvalila vso krivdo. Če bi Rusija ne bila pomagala avstrijski industriji z velikimi naročili, bi bil njen položaj še težji. Rusija kupuje v Avstriji zelo mnogo proti gotovini in le redko se pripeti, da kupi kaj na šestmesečni kredit. Avstrijska industrija bi pa niti ne mogla nuditi kredita ker ji primanjkuje gotovine. Kar se tiče poedinih industrijskih panog, je treba omeniti, da je prišlo v mnogih krajih radi šlege trgovine in brezposelnosti do stavk in medznih bojov. Tako na pr. v kemični industriji, v strojnih tovarnah in livarnah. Vzrok teh stavk je nepristan skakanje tržnih cen, dasi je valuta stabilizirana. Avstrijsko prebivalstvo, zlasti Dunajčani, so izročeni na milost in nemilost spekulaciji z živili, ki predstavlja dobro organizirano družbo srednjih in malih trgovcev z živili. Vlada nima moči, da bi prisilila mesarje, peke in branjčke prilagoditi se v cenah padajočim cenam v trgovini na debelo.

V premogovni industriji se čuje vedno pritožbe podjetnikov in trgovcev glede slabega prometa. Pridobivanje premoga stalno pada. V prvem polletju letošnjega leta je pridobila Avstrija 15.6 milijonov centov premoga in sicer 14.98 milijonov surovega in 655 tisoč črnega. Čuti se konkurenca inozemskega, zlasti nemškega in šarskega premoga. Zadnje čase prihaja v poštev tudi jugoslovanski premog, zlasti za obsejne štarske kraje. V železni in jekleni industriji je inozemska konkurenca zelo občutljiva in sicer ne le pri fozvozu, nego tudi doma. Tovarne morajo znižati vse produkcijske postavke, če hočejo pri visoki zaščitni carini sploh konkurirati z inozemskim blagom. Strojna industrija, ki dobro obratuje, ker ima naročila iz Rusije in balkanskih držav (gre seve v prvi vrsti za poljedelske stroje), je edina industrijska panoga, čije stanje se je zadnje čase deloma zboljšalo. Tudi tovarne za železne mostove, lokomotive in vagonne stalno obratujejo, dasi le bolj skromno. Anglo-austrijska banka je ustanovila obrat zmanj strojne tovarne v Enzelsfeldu, ki je bila med vojno ena največjih v Avstriji. Omenjena banka noče te tovarne več financirati, ker misli sploh opustiti svoje industrijsko delovanje v Avstriji.

Razmere na dunajski borzi so v znamenju poletja in stagnacije. Zadnje dni je bilo živahno povpraševanje po čehoslovških valutah, toda avstrijskih papirjev se ni v njih ni posrečilo spraviti v promet. Jeseni je pričakovati haussa, ker bo uveljavljen zakon o bilancah v zlatu. Tečaj poskočijo bržkone za 10 do 20 odstotkov. Kar se tiče zunanje trgovine, je treba omeniti pogodbo z Jugoslavijo in pogajanja s Švicco, in Madžarsko. Od teh pogajanj je šla po sreči samo pogodba z Jugoslavijo, dočim se pogajanja s Švicco zavlačujejo, z Madžarsko pa Avstrija menda sploh ni pridela zeleno vejico. Pogajanja z Madžarsko so bila te dni prekinjena in preložena na jesen. Madžari so pri tem že napovedali svojim sosedom carinsko vojno. Madžarska uvaža neprimerno več blaga v Avstrijo, nego Avstrija na Madžarsko. Med državami, ki uvažajo v Avstrijo, stoji Madžarska za Nemčijo in ČSR na tretjem mestu, med kupei avstrijskih izdelkov je pa celo na sedmem mestu.

Madžarski uvoz v Avstrijo je zadnja leta narastel. L. 1922. je znašal 195.728.000, leta 1923. —

208.295.000, l. 1924. pa 279.451.000 zlatih kron, dočim je avstrijski izvoz na Madžarsko radi izredno visoke madžarske zaščitne carine zlasti l. 1923. zelo padel in sicer od 142.900.000 na 92.686.000 zlatih kron, leta 1924 je pa znašal samo 120.868.000 zlatih kron. Trgovinska bilanca Avstrije napram Madžarski je bila od leta do leta pasivnejša. L. 1922 je znašala pasiva 52.828.000, l. 1923. — 115.427.000, l. 1924. pa 158.955.000 zlatih kron. Če pomislimo, da znaša celokupni izvoz iz Avstrije letno kakih 500.000.000 zlatih kron in da je od tega odpadlo lani na Avstrijo 279.000.000, dalje da odpade od celokupnega izvoza madžarskega sadja in zelenjave (1.456.000 q) 1.020.000 q na Avstrijo, je menda jasno, da je Avstrija v tem nemisletem carinskem boju z Madžarsko močnejša. Če se posreči zločiti madžarski odpor in ustvariti zdrave temelje gospodarskega življenja, se približa za Avstrijo in vso Srednjo Evropo težko pričakovani trenotki, ko bo mogoče urediti gospodarske stike med novimi državami. Zato je razvoj carinske vojne med Madžarsko in Avstrijo velikega pomena za vso Srednjo Evropo, zlasti pa za Jugoslavijo in Čehoslovensko republiko.

USTROJ OTROŠKEGA

TELESA

Po naivnem in zastarelem pojmovanju je otrok človek v malem obsegu. Nova raziskovanja otroškega organizma pa so dokazala, da se otrok temeljito razlikuje od odraslega človeka. Razlika ne obstoja v proporcijah in v velikosti, nego predvsem v kemični sestavi okostja, mišičevja itd. Velika je tudi razlika v fiziologiji poedinih organov. Že lajk opazi, da je dihanje in srčno delovanje pri otroku popolnoma drugačno nego pri odraslem človeku. Posebno velika razlika med otrokom in odraslim človekom leži v procesu izmenjave hrane in materije. Pri odraslem človeku služi izmenjava samo vsakokratni dopolnitvi izgubljenih telesnih energij. Pri otroku pa mora služiti nova energija, ki jo sprejema s hrano, predvsem razvijanju in splošni rasti. Kemična sestava osnovne materije, iz katere obstoja organizem, je pri otroku drugačna kakor pri odraslem človeku. Tako znaša na pr. količina vode pri novorojenčku 74.7 odst. cellega telesa, pri odraslem človeku samo 58.8 odstotkov. Zanimivo je nadalje razmerje teže poedinih telesnih udov in delov otroka in odraslega moža. Lobjanja znaša pri otroku 16.7 odst., pri odraslem 15.35 odst., mišičevje 23.4 odst. pri odraslem 43 odst., pljučna pri otroku 2.16 odstotkov, pri odraslem 2.01 odst. Mozek zavzema pri novorojenčku razmeroma zelo velik prostor 14.34 odst. napram 2.37 pri odraslem. Ravno tako oči: 0.28 odst. napram 0.23 odst. Neki organ "Thumus-žleza" je pri novorojenčku skoro enako velika kakor levo pljučno krilo. Ta žleza služi potrebam otroškega telesa. Pozneje popolnoma propade. Tudi krvna sestava otroškega telesa je različna od krvne sestave odraslega človeka. Otroška kri ima mnogo večje število belih krvnih teles, nego kri odraslega človeka. Sestava otroškega telesa je potemtakem tako različna od sestave odraslega človeka, da po pravici pravi francoski zdravnik grof Begner, da "predstavlja popolnoma novo človeško vrsto."

Opica prihaja od človeka.

Profesor Wood Jones, ki vrši v Avstraliji že dolgo časa znanstvena raziskovanja, je imel te dni v Melbourne predavanju, na katerem je hotel dokazati, da je Darwinova teorija povsem zgrešena. On trdi, da v resnici opica prihaja od človeka in ne človek od opice. ...

ZANIMIV IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service. — Jugoslav Bureau.)

ZAKONI O INOZEMCIH

Albert Johnson, načelnik priseljeniškega odseka v poslanski zbornici (House of Representatives), je pozval člane tega odseka v Washington na sejo dne 1. novembra. Svrha odsekovga posvetovanja je v prvi vrsti, da se začne delati na zakoniku o inozemcih (alien code). Poslanec Johnson upa, da bo v stanu predložiti ta zakonik prihodnjemu kongresu, ki se snide v prvem pondeljku decembra. Načelnik sam pride v Washington sredi avgusta, da pripravi delo za odsek.

Kakor se poroča, ta "zakonik" bo vseboval vse sedanje postavbe, ki se tičejo inozemcev. Po sedanjih načrtih ne bo zakonik le pomenstavljen in pojasnil naše priseljeniške in naturalizacijske zakone in mnogoštevilne dodatke spremembe k istim, ki so bili ob časa do časa vzakonomjeni, marveč bo vseboval tudi nekatere nove določbe.

Poroča se, na primer, da načelnik Johnson želi spremeniti priseljeniški zakon od l. 1924 tako, da bi žene in nedolžni otroci tukaj nastanjenih inozemcev mogli prihajati izven kvote. On se baje jako edločno zavezuje za tako določbo. Ako bo treba, on bi bil voljan privoliti v nadaljno znižanje kvote, da se tako poravnava večje številne izvenkvotnih priseljencev. Namen ključiti žene in otroke tukaj nastanjenih inozemcev v razred izvenkvotnih priseljencev ni dosedaj uspel, baje zlasti zato, ker je bilo težko omejiti tako določbo na same žene in otroke. Kakor je Mr. Johnson poudaril v zbornici dne 11. februarja 1925: "Morda bi bilo mogoče pripuščati žene in otroke onih inozemcev, ki so že v Ameriki nekoliko časa. Ali, ako poskusimo to, se bo zahtevalo, naj se pripustijo tudi sestre in bratje očetje in materje strice, tete in bratrance. Dejanski je res, da, kadarkoli je priseljeniški odsek pretrsoval vprašanje, da bi pripuščali izven kvote ožje sorodnike in inozemcev, se je vse razdrolo radi zahtev, da bi se pripuščali tudi drugi sorodniki, vstevši bratrance. Vključiti bratrance, to seveda pomenja pol Evrope."

Ako se ženam in nedolžnim otrokom tukaj stalno nastanjenih inozemcev dovoli priti v Ameriko izven kvote, treba po mnenju Mr. Johnsona opustiti vsako določbo, ki bi izgledala kot kako umetno vzpodbujanje k naturalizaciji. Med drugimi novimi določbami, ki bi jih načelnik Johnson baje rad vključil v nameravani zakonik, je nakaka oblika registracije inozemcev, bistvene določbe zakonskega načrta o deportaciji, ki je bil lani sprejet v nižji zbornici, ali o katerem ni senat ničesar sdelnil, razveljavljenje zakona, ki prepoveduje priseljivanje Kitajcev, in vzakomjenje splošne postavbe, ki naj postavi vse Orientale na enako stopinjo.

RADIO NA FARMAH

Po cenitvi poljedelskega departmanta je sedaj že 550.000 farm v Zdr. Državah opremljenih z radiofonom (brežžičnim telefonom). Cenitev se naslanja na poročila okrajnih poljedelskih agentov. Po cenitvi lanskega leta je bilo 365.000 farm z radio aparati, l. 1923 pa le 145.000 farm. Iz tega je razvidno, kako raba radiofona raste od dneva do dneva.

Rastočo popularnost radiofona na farmah je pripisati okolščini, da radio mudi priliko farmerju za vsakdanje informacije o trgu, vremenu in poljedelskih razmerah pa tudi splošno izobrazbo in zabavo. Poročila pravijo, da se farmerji odločijo za nakup radio aparata v prvi vrsti radi tržnih in vremenskih poročil.

Izmed držav, ki izkazujejo največje število radiofonov na farmah, stoji prva na listi država Illinois s 46.000 radio aparati; za njo prihaja država New York, potem Iowa, Missouri, Kansas,

Nebraska, Ohio in Minnesota. Najmanj jih je v državah Nevada, New Mexico, Florida in Delaware. Takozvani koruzni pas izkazuje največji razvoj v rabi radiofonov.

MATERINSKE POKOJNINE V MICHIGANU.

Število mater v državi Michigan, ki dobivajo podporo za vzdrževanje svojih otrok, znaša letos 50 odst. več kot l. 1915, ki je bilo prvo leto, ko je bil uveden zakon o takozvanih materinskih pokojninah (mother's pension). Število vdov, zapuščenih žen, neporočenih mater in drugih, ki so bile tekom lanskega leta deležne te podpore, je znašalo 1863; podpore so se nanašale na 5383 otrok. Vsega skupaj je bilo izplačanih \$1,741,656 na teh podporah, ki niso nikaka miloščina, marveč do katerih imajo take matere pravico.

SVETOVNA LETINA RŽI IZ REDNO DOBRA

Poljedelski departament Združenih Držav poroča, da skupna letina rži v deželah, ki pridelujejo 78 odstotkov vse rži na svetu, odštevi Rusijo, bo znašala letos 774 milijonov bušljev nasproti 569 milijonov v lanskem letu. Povšek znaša torej 36 odst.

Letina rži na Nemškem bo letos največja od časa svetovne vojne, namreč skoraj 302 milijonov bušljev nasproti 225 lani. Pred vojno pa je pridelavek v istem ozemlju znašal 368 milijonov bušljev.

Na Nemškem bo letošnja letina pšenice in ječmena znatno večja od lanske, letina ovsa pa manjša.

KORENINA MANDRAGORE

V srednjem veku se je korenina Mandragore pripisovala veliko čudotvorno moč. Zato so jo zelo iskali. Pripovedovalo se je, da raste samo na krajih, kjer so stale kdaj kake vislice in ako je kdo rastlino našel, je moral biti zelo previden. Sam je ni smel iztrgati iz zemlje, marveč je moral navedati manjo psa, ki jo je iz zemlje potegnil. Pri te misli je bilo treba zamašiti ušesa, da se ne sliši krič, ki ga izpusti koreninski moždeček, kajti kdor ta krič sliši, mora umreti. Korenina se je hranila v posodah, sličnih rakvi, in vislice z obešenecem so bile naslikane na njih. Ljudje so verjeli, da to silno pomnožuje moč korenine. Mandragora spada v vrsto solanacej. Arabci so jedli jagode iz vrste mandragore, ker so vplivale vspavalno in posluževale so se teh jagod tudi napram svojim nasprotnikom. Sad provzročja, baje veselo razpoloženje in listi služijo za zdravilo. Polagali so jih na rane, nekateri orientalski rodovi pa so si delali iz njih tobak. V starem veku so porabljali korenino pred težkim operacijami, ker uinkuje narkotično omamljivo. Korenina je imela veliko vlogo tudi kot čudotvorno sredstvo. Nasilili so jo s seboj, češ da kdor jo ima, se lahko skrije pred ljudmi. V srednjem veku so rezali iz korenine možičke, ki so veljali za talismane proti boleznim, so pri našli srečo pri pravad in so omogočali ženskam lahke porode. Zato pa je svojčas trgovina s takimi koreninami naravnost evetela. Ljudska neumnost je bila velika v starem in srednjem veku in ostala je enaka tudi v sedanjih silno prosvitljenih časih.

Ruski trgovski brodovi.

Iz Moskve poročajo, da je na programu izgradnje trgovske mornarice za prihodnje leto nad trideset raznovrstnih brodov. Za izvršitev programa bo določeno 20 milijonov rubljev.

BRIGITA

ROMAN. — Pisal C. M.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

11 (Nadaljevanje.)

Te besede je Brita v svoji razburjenosti precej ostro izgovorila. Kakor hitro pa so bile zunaj, se jih je sama prestrašila.

Gospa Klavdina se je naenkrat dvignila. Najrajše bi pohitela proti mladi deklici ter poljubila jezni mali trikot in usta. To dete ji je ravno kar poklonilo dar, — naravnost knežji dar. Prinesel ji je gotovost, da jo je Kurt Lossen ljubil do konca in da je zaspal z njenim imenom na ustih. Nobena stvar na svetu bi je ne mogla napraviti bogatejšo in bolj srečno. In ker je v njej divjalo in hrumeo in ker se ni hotela izdati, se je na kratko obrnila ter zapustila sobo brez besede, gnana le od želje, da je sama, in da pusti izzveneti v sebi to veselo oznanilo. Niti slutila pa ni, v kakšnem stanju je pustila Brito.

Ta je zrla vsa iz sebe na vrata, za katerimi je izginila njena gospodinja. Šele sedaj se je zavedla, da je na oster način zavrnila gospo Klavdino.

— Takod, — je rekla polglasno, — to si dobro storila, Brita Lossen. Sedaj lahko zopet povežete svojo celico.

Nekaj časa je sedela nepremično ob bogato obloženi mizi.

Zakaj je bila tako neprimerna in ostra? Zakaj ni izdala tega imena, — Dina, — to je lahko pomenjalo okrajšanje številnih imen. Kaj je bilo na tem, če izgovorite to ime ali ne? Večino svojih družinskih razmer je že pojasnila radovedni starki in vsled tega bi lahko navedla tudi to ime.

Ah, kako zelo si je sedaj očitala! Kljub temu pa si je morala reči, da ni storila ničesar drugega kot zavrnila neupravičeno vmešavanje.

Počasi se je Brita dvignila, ter zrla predse. Kaj naj stori? Ali naj gre v svojo sobo ter čaka, dokler je ne pokličejo? Ali pa naj čaka tukaj, v krasni obednici, dokler ne pride usmiljena duša ter ji reče, kaj naj stori in kaj naj pusti?

Počasi je odšla k oknu. Jasna mesečina je obsevala park. Kakšna krasna slika miru! Kako lepo mora biti življenje v tej bogati hiši, v kateri ima vsak kos pohištva svoje določeno mesto.

Konečno pa so se vrata odprla in vstopila je gospa Palčić.

Brita ji je nemirno zrla nasproti in kot nekako odrešenje je pomenjalo zanjo, ko se ji je stara ženska prijazno nasmehnila.

— No, gospodična, za danes greste lahko mirno v svojo sobo. Gospa vas danes ne potrebuje več. Šla je že spat in res se ne počuti dobro.

Brita je globoko vzdihnila.

— No, zakaj pa tako slabe volje? Saj je šlo vse gladko.

Brita je zmajala z glavo.

— Ni šlo vse tako gladko, gospa Palčić. Imela sem nesrečo, da nisem ugajala milostljivi gospoj. Odšla je, zelo nezadovoljna z menoj.

Gospa Palčić je postavila srebrno posodo s sadjem na velik bufet ter se zopet obrnila proti mladi deklici.

— Kako to, gospodična, to si pač domišljate. Jaz poznam milostljivo gospo boljše. Ravno kar sem govorila z njo in kar vem, — to vam.

Brita je proseče prišla staro ženo za roko.

— Torej res menite, da ni huda name? Prosim, povejte mi odkrito. Vem, da sem jo razžalila s premagljenim odgovorom.

Gospa Palčić pa je energično zmajala z glavo ter zrla smehljaje v blede dekliške lice, ki ji je tako izredno ugajalo.

— To si gotovo le domišljate. Milostljiva gospa mi je ravno kar rekla: — Palčić, skrbite za to, da bo gospodična udobna. Želim, da se v tej hiši dobro počuti.

Brita ji je močno stisnila roko in njene oči so zablistele.

— Res, — res je rekla to?

— No, če vam pravim jaz! In če govori milostljiva gospa z menoj na tak način, potem vem, kaj pomenja to. Ona nikdar ne govori kar tjavendaj. Prepričana sem, da ostanete pri nas.

Brita je pritisnila njeno roko na svoje srce.

— Ah, če bi imela le prav, — tako iz srca bi bila vesela! Strašno je, če mora človek romati naprej.

Stara ženska je dobrodušno kimala.

— Da, da, to je gotovo žalostno. Naša milostna gospa ni niti polovico tako slaba kot se dela marsikrat. To boste kmalu sama spoznala s svojimi pametnimi očmi. No, — pojdite danes zgodaj spat. Ko bo zjutraj sijalo sonce, napravite izprehod skozi park. Pred deveto vas milostna gospa ne rabi. Ob devetih zavijte zjutraj in pri tem ji morate delati družico. Ob sedmih pa že lahko izpijete čašo kave z menoj, kajti toliko časa ne boste držali.

V srečo Brite se je pojavilo novo upanje. Celo nasmehnila se je. Samozavestne besede gospo Palčić so ji dale pogum.

Malo manj razdrojena je odšla v svojo sobo.

Naslednje jutro je sijalo sonce, v lepo sobo Brite in en žarek je padel nagajivo na lepo rožnato lice speče, ki se je takoj predramila. Presenečena se je ozrla naokrog. Nato pa je vsrčala ter se oblekla. Pogled na žepno uro ji je rekel, da so mora podvizati, če hoče ob sedmih piti kavo z gospo Palčić.

Stara ženska jo je že pričakovala v udobni sobici poleg kuhinje, kjer je opravljala svoje gospodinjske posle.

Brita nikakor ni hotela oditi na izprehod.

— Ali nimate prav nobenega opravka zame, gospa Palčić? Iz prejšnje službe sem vajena biti zaposlena od zjutraj do noči. Naravnost pregrešno se mi zdi iti na izprehod že na vse zgodaj.

— Tukaj v hiši ne morete nič pomagati. Dosti je poslov, ki z lahkoto opravijo svoje delo. Pri nas se ni treba nikomur pretegniti. Imeli boste dosti posla, ko se bo milostljiva gospa privadila na vas. Si morate nekoliko ogledati tukaj. Točno ob devetih pa morate biti nazaj.

S temi besedami je gospa Palčić naravnost potisnila deklico iz hiše.

Skozi vrata pa je zrla smehljaje za Brito.

— Kakšna lepa deklica, — si je mislila občudovaje. — Bilo bi naravnost čudno, če bi ne ugajala gospoj.

Brita pa je z veseljem korakala skozi park. Naravnost svečano ji je bilo pri sreči pod čudovitimi starimi bukvami. Krog velike trate pa je stal kostanjev drevored, ki je bil tako gost, da ni mogel prodreti skozi liste noben solnčni žarek.

Semprotam je Brita obsajala ter globoko vdihavala sveži, dišeči zrak. Njeni pogledi pa so plavali naokrog.

(Dalje prihodnjik.)

Rudyard Kipling:

Vplivnost.

V Simli so namestitve za eno leto, za dve leti in za pet let ter so stalne namestitve, kjer lahko ostanete do konca svojega življenja in si zaguarate rdeča lica in čudne dohodke. Sovada greste lahko v dolino, kadar nastopi mrli čas, kajti Simla je precej pusta takrat.

Tarrior je prišel kdo ve od kod, od daleč, daleč, iz pozabljenega kraja sosednje Indije, kjer vozijo z volmi, če se ne motim. Spadal je k nekemu počku, ampak najrajši bi se bil poslovil od njega in živel v Simli za vedno in vedno. Za kaj posebnega mu ni bilo mar, razen za dobrega konja in za čedno tovarišico. Mislil je, da je zmožen za vsako delo, kar je silno lepa vera, če jo ima človek v svojem sreči. Bil je spreten v marsičem in je znal zabavati ljudi okoli sebe, še celo v osrednji Indiji.

Tako je prišel gori v Simlo in ker je bil brijten in zabaven, je gravitiral seveda k mrs. Hauksbee, ki je lahko vse oprostila, samo stupidnosti ne. Nekoč ji je napravil veliko uslugo s tem, da ji je izpremenil dan na povabilu na veliki ples, ki bi se ga bila mrs. Hauksbee silno rada udeležila, a se ga ni mogla, ker se je bila skregala s podkraljevim pribojnikom, ki jo je kot malenkostnega človeka pač povabil na mali ples šestindvajsetega. Bil je silno prav čeden slučaj ponaredbe. Ko je mrs. Hauksbee pokazala svoje povabilo podkraljevemu adjutantu in ga podražila nalahko, da se ne zna boljše maščevati, je on res mislil, da se je zmotil; in je — kar je bilo zelo modro — prišel do tega, da je zastoj prepričal se z mrs. Hauksbee. Ona pa je bila hvaležna Tarrioru in ga je vprašala, kaj lahko stori zanj. On je odgovoril priprosto: "Jaz sem vsotačkar na dopustu in gledam, kaj bi uplenil. Jaz nimam v Simli nobenega zanimanja. Mojega imena ne pozna nihče, ki ima kakšno važno mesto, jaz pa si želim službe, dobro in zdravo "pukka službo". Uverjen sem, da storite vi vse, česar se ne upirate. Ali mi boste pomagati? Mrs. Hauksbee je minuto pomislila in potemle je minilo pomislila in potemle je preko ustne, kar je bila njena navada, kadar je kaj premišljevala. Potem so se njene oči zablistale in je rekla: "Hočem", ter mu stisnila roko. Tarrior, ki je imel pomolno zanimanje v to veliko ženo, se ni dalje nič braval za svoj rosič, razen da je razmišljal, kakšne vrste namestitve bo dobil.

Mrs. Hauksbee je začela preračunavati vse cene predsednikov oddelkov in svetnikov, ki jih poznala in čim bolj je premišljevala, tem bolj se je smejala, kajti njeno srce je bilo pri tem udeleženo in to jo je zabavalo. Potem je vzel v roke civilno listo in je pregledala namestitve v njej. V civilni listi je nekaj prav čednih mest. Konečno se je odločila, dopsadi Tarriora v politično službo, to dasi se ji je zdel predober zanj. Kakšen načrt je imela, da to izvede, je nazadnje vseno, ker ji je šla sreča ali usoda na roko, in ni imela drugega dela, nego paziti na dogodke in se okoristiti z njimi.

Vsi podkralji, ki pridejo prvič sem, se pehaajo skozi "diplomatske skrivnosti." Te se sčasoma izgubijo, toda te skrbi se primejo vseh od začetka, ker so šele prišli v deželo. Takratni podkralji, ki je imel to bolezen, — to je bilo davno prej, preden je prišel lord Dufferin iz Kanade, ali lord Ripon iz sreča angleške cerkve, — jo je imel v precejšnji meri. In posledica je bila, da so ljudje, ki so šele spoznali uradne skrivnosti, hodili kakor nesrečnički okoli. In podkralji je bil ponosen na to, da je svojemu štabu vcepil pojem molččnosti.

Toda vrhovna vlada ima lahko miselnost navado, da sporoči vse, kar dela, tiskanim papirjem. Ti papirji se pehaajo z vsem — od plačevanja po 200 rupij za "tajno službo" domačinov do ukorov domačinom "vakikom" in "motamdom" in do precej osonih pisem domačim knezom, naj imajo svojo hišo v redu, naj ne kradejo žensk in ne bašejo svojih žalecev s stoletnim rdečim poprom in naj ne uganjajo takih navadnosti. Seveda se te stvari ne smejo razvedeti, kajti domači knezi se — uradno — nikoli ne motijo in njihove države so — uradno — prav tako dobro upravljane kakor naše zemlje. Tudi posebna nagrada raznim čudnim osebam niso popolnoma pripravne za mino, dasi bi dale večkrat prav čedno čtivo. Kadar je vrhovna vlada v Simli, se ti papirji napravijo tam in cirkulirajo okoli ljudi ki se jih tijejo, ali v uradnih mapah ali po pošti. Načelo tajnosti je bilo temu podkralju prav tako važno kakor služba in on je bil mnenja, da do brohoten despotizem, kakršen je naš, nikoli ne more dovoliti, da bi se tudi kaka taka mala stvar, kakor je namestitev poduradnikov, razvedela, preden je čas za to. On se je vedno odlikoval po svojih načelih.

Tistikrat so pripravljali prav zelo važen kup spisov. Ta je imel potovati iz rok v roke od "nega konca Simle do drugega. Vtaknili pa ga niso v uraden, temveč v širok bledorožnat ovitek na štiri ogle; stvar je bila pisana na mehku, voljan papir. Naslovljen je bil na "The Head Clerk etc. etc." Med "The Head Clerk etc. etc." in med "Mr. Hauksbee" s sverdic pa ni prav velike razlike, zlasti če je naslov pisan s slabo pisavo, kakor je bila ta. "Chapassi", ki je imel ovitek dostaviti, ni bil nič večji idiot, kakor je bila "Chapassi". On je samo pozabil, komu ima izročiti ta neuradni ovitek, zato je vprašal prvega Angleža, ki ga je srečal, in ta je bil slučajno neki mož, ki je z veliko naglieo jahal na Amandale. Anglež je naslov komaj po vrhu pogledal in rekel: "Hauksbee, salto ki men" in je jahal naprej. Chapassi je napravil takisto, kajti bilo je zadnje pismo in bi bil rad z delom pri kraju. Potrdila ni bilo treba; zato je vrnil pismo službeniku gospe Hauksbee in je odšel, da s svojim prijateljem malo pokadi. Mrs. Hauksbee je pričakovala pravkar od svoje prijateljice nekaj krojnih vzorcev na tankem papirju. Brž, ko je dobila veliki štiroglat omot, je vzkliknila: "O, ta prijaznost!", ga prerezala z nožem za papir in vsi spisi, ki so bili notri, so padli na tla.

Mrs. Hauksbee je začela čitati. Saj sem rekla, da so posebno važni spisi. To je popolnoma dovolj za vas, da veste. Nanašali so se na neko korespondenco, na dvojne kaznovanj, na odločno povelje nekemu domačemu poglavarju in na dva tučata drugih stvari. Mrs. Hauksbee je težko sopla, ko je čitala, kajti prvi pogled na nago mašinerijo velike indijske vlade brez ostenja, laka in preplaska ter brez ograje napravi vtis na najneumnejšega človeka. Mrs. Hauksbee pa je brijtna ženska. Sprva se je nekoliko prestrašila in je občutila, kakor da bi bila prišla blisk za rjop in ni prav vedela, kaj naj napravi s tem. Na robu srca so bile opazke in začetne črke; opazke pa so bile dosti bolj ostre nego spisi. Začetnice so bile od mož, ki so danes že vsi mrtvi in pokopani; toda v svojih dneh so bili veliki možje. Mrs. Hauksbee je čitala dalje in je mirno premišljevala, ko je čitala. Kajti zvesta si je bila vrednosti svoje najdbe in je preudarjala, kako bi jo najbolje uporabila. Nato je vstopil Tarrior in sta skupaj prečitala svoje papirje in Tarrior ki ni vedel, kako je prišla do njih, se je rotil, da je Mrs. Hauksbee največja ženska na svetu. Mislil je, da je bilo to res ali vsaj približno res.

"Poštena pot je vedno najboljša pot" je rekel Tarrior po pol-drogornem poučevanju in razgovoru. "Alko preudarim vse stvari, je informacijska služba najboljša zame. Ali ta ali pa služ-

ba v zunanjem uradu. Grem obogat velike bogove v njihovih svetilih."

On ni poiskal kakoga malega moža ali kakoga malega velikega moža, ali kakoga slabotnega načelnika mogočnega oddelka, temveč je bil se pri največjem in najmočnejšem možu, ki ga je vladala imela, in mu je razložil, da bi rad dobil v Simli službo z dobro plačo. Kombinirana nesramnost zahteve je zabavala mogočnega moža in ker ni mel ta trenotek kakakega dela, je poslušal predloge predznega Tarriora.

"Vi imate, domnevam, mnoge posebnih sposobnosti, razen daru samozavesti, da utemeljete z njimi svoje zahtevke. "O tem, Sir" je rekel Tarrior, "gre soditi vam." Nato je začel, ker je imel dober spomin, naštevati nekatere najvažnejše opazke iz papirjev — počasi in drugo za drugo, po kapljah, kakor se chlorodiva vliva v kozarec. Ko je prišel do odločnega povelja — in je tudi bilo odločno povelje — se je mogočni mož zmedel. Tarrior je končal: "In jaz sem mnenja, da je točna vednost take vrste vsaj toliko vredna dekreta za imenovanje v zunanjem uradu, kakor, recimo, če je kdo nečak žene kakoga višjega častnika." To je zadelo mogočnega moža v srce, kajti zadnja namestitve v zunanjem uradu se je izvršila po protekciji in on je to vedel.

"Bom videl, kaj lahko storim za vas," je rekel mogočni gospod.

"Najlepša hvala," je rekel Tarrior. Nato se je poslovil, mogočni mož pa je šel pogledat, kako bi se nameščenje preprečilo.

Sledil je odmor enajstih dni z gromom in bliskom in velikim brezvoljenjem. Mesto ni bilo posebno važno, neso je 500 do 700 rupij na mesec. Toda, kakor je rekel podkralj, prvo načelo diplomatske tajnosti je to, da se varuje, in bolj ko verjetno je, da bi bil dečko, ki je tako izborni in formiran, vreden, da se premesti. In so ga premestili. Toda gotovo so kaj sumili dasi je trdil, da je prišel do teh informacij samo po svojih osebnem talentu.

Marsikaj iz te povesti, kakor tudi pozejšo povest o manjkajočem ovogu, si morate sami dopolniti, kajti so razlogi, iz katerih se to ne da pisati. Če pa ne poznate razmer od "tam gori", je ne boste znali dopolniti in rekli boste, da je to nemogoče.

Kar je rekel podkralj, ko mu je bil Tarrior predstavljen, je bilo: "To je torej dečko, ki je indijsko vlado v naskoku vzela. Ne. Zapomnite si, gospod, da to ne gre dvakrat." Torej je moral vendar kaj vedeti.

Kar je rekel Tarrior, ko je čital svoje imenovanje v časnikih, je bilo: "Če bi bila mrs. Hauksbee dvajset let mlajša, jaz pa njen mož, bi bil v petnajstih letih podkralj Indije."

Kar pa je rekla mrs. Hauksbee, ko se ji je Tarrior zahvalil skraj s solzami vočeh, je bilo najprvo: "Saj sem vam rekla", nato pa sama pri sebi: "Ali so možiki neumni!"

Pasja steklina

se je razširila v Švici v nekaterih mestih v zadnjem času zelo opasno. Samo v Bazlu so stekli psi ogrizli 10 oseb. Zato je zvezna uprava od 20. avg. dalje prepovedala vstop v Švico za vse inozemske pse.

Ker je imel prehuo ženo.

V vasi Trostberg blizu Inomosta je izvršil samomor kmet Jetzinger. Svojo posteljo je polil s petrolejem, jo zažgal, se vlegel v njo in si pognal iz revolverja še dve krogli v glavo. Na mizi je pustil kos papirja, na katerem je napisal, da si je končal življenje, ker ne more več prenašati hudobij svoje žene.

96 in 19.

V kraju San Giorgio a Liri v Italiji je poročil 96letni posestnik Antonio Castelli 19letno pastirico Antonio Di Pileo. Mladenka se nadeja lepe dedčine.

Kretanje parnikov - Shipping News

16. septembra: Berengaria, Cherbourg.	7. oktobra: Berengaria, Cherbourg.
17. septembra: Belgenland, Cherbourg; Deutschland, Hamburg.	8. oktobra: Pittsburgh, Cherbourg.
19. septembra: Olympic, Cherbourg; Rotterdam, Rotterdam; Suffren, Havre; Orduna, Hamburg; America, Bremen.	10. oktobra: Olympic, Cherbourg; George Washington, Bremen; Andania, Cherbourg, Hamburg.
22. septembra: Revolute, Hamburg.	14. oktobra: Mauretania, Cherbourg; La Savoie, Havre; Berlin, Cherbourg, Bremen.
23. septembra: Mauretania, Cherbourg; Zeeland, Cherbourg; Ohio, Hamburg.	17. oktobra: Paris, Havre; Homeric, Cherbourg.
26. septembra: Paris, Havre; Pres. Roosevelt, Bremen.	21. oktobra: Aquitania, Cherbourg; Suffren, Havre; America, Bremen.
30. septembra: Aquitania, Cherbourg; Pres. Harding, Bremen.	24. oktobra: Leviathan, Cherbourg; Majestic, Cherbourg; France, Havre; Martha Washington, Trst.
1. oktobra: Lapland, Cherbourg; Columbus, Cherbourg; Bremen; Cleveland, Hamburg; De Grasse, Havre.	28. oktobra: Berengaria, Cherbourg; Rochambeau, Havre; Pres. Roosevelt, Bremen; Arabic, Cherbourg, Hamburg.
3. oktobra: Leviathan, Cherbourg; Majestic, Cherbourg; France, Havre.	29. oktobra: Columbus, Cherbourg; Deutschland, Hamburg.
6. oktobra: Pres. Wilson, Trst; Reliance, Hamburg.	

MRLIČ, KI SMRČI

Te dni si je odigral v Messini dogodek, ki je povzročil vznemirjenje in zbujanje žal po vsem mestu.

Bila je topla, jasna noč. In vse tisto je bilo. Naenkrat so se začuli iz delavnice umetnega mizarja Chianenze trije revolverski strelci. Takoj nato je prihitela na ulico silno vznemirjena ženska z otrokom v naročju. Prihiti je tudi neki mladenič, ki so ga zbudili strelci iz sladkega spanja ob strani — zaročenku. Ženska z otrokom v naročju mu je v naglici povedala, da je ustrelila svojega moža, nato je zaklenila duri in hitela z otrokom v materino hišo, kjer je izpovedala svoj zločin.

Pred hišo zločina se je nabrala velika množina radovednežev, po običaju južnih mest. Ljudje so pričeli ugibati, ako nesrečen morda le še živi, in da je možna njegova rešitev, ako pride takojšnja pomoč. V tej misli jih je še bolj utrdilo prihrskovanje pri vratih, izza katerih se je čulo močno hropenje.

Medtem se je morilka izjokala v materinem naročju. Ko se je pomirila, jo je spremlil oče na orožniško postajo, kjer je ponovila izpoved o svojem zločinu in je izročila orožnikom hišne ključe.

Orožniki so odšli takoj na kraj zločina, kamor je morala iti tudi nesrečna žma. Množica je sprejela zločinko s sovražnimi vzkliki. Orožniki so odprli vrata in tiho stopili v delavnico, odkoder so šli po stopnicah v družinsko sobo. Iz kota se je čulo glasno in ritmično smrčanje. Orožniškemu podčastniku so se šibile noge.

Ko so prišli k postelji, so ugotovili, da umorjenec mirno počiva. Previdno so ga zbudili in čakali. Ko se je ubogi mizar prebudil, je mislil, da sanja, ker je videl pred seboj toliko ljudi in uniform. — Še bolj pa se je čudil, ko so ga orožniki preiskali, da ugotovijo rane na njegovem telesu.

V tem trenutku se je tragedija spremeniła v farsno. Žena, ki je trdila, da je umorila svojega moža, se je onesvestila. Navzoči so se smejali in zbijali šale. Medtem so prišli tudi že detektivski, ki so pričeli z zasliševanjem umorjenca in onih, ki so čuli revolverse strele. Konečno so dognali, da trpi žena, ki je stara komaj dvajset let, na halucinacijah.

ROLE za PIANO

SLOV. IN HRVATSKE
dobro pri:
NAVINEK-POTOKAR
291 Gracova St., Concordia, Pa.
odprta vsa delovna ponedeljek v Ameriki
FISHE PO NOVI CENIK.

Pozor rojaki!

V zalogi imamo

SVETO PISMO

(stare in nove zaveze)

Knjiga je krasno trdo vezana ter stane \$3.00.

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je na tačno poučen o potnih listih, priklaji in drugih stvareh.

Pojasnili, ki vam jih samorendati ved naše dolgoletne izkušnje vam bodo gotovo v korist; tudi priporočamo vedno le prvotne parnike, ki imajo kabine tudi v III. razredu.

Glasom nove naselniške postavke je stopila v veljavo s 1. julijem 1924, samorendati tudi nedržavlani dobili dovoljenje ostati v domovini eno leto in ako potrebuje tudi del tozemskega dovoljenja izdaja generalni naselniški komisar v Washington, D. C. Prošnjo za tako dovoljenje se lahko napravi tudi New Yorku pred odpoivanjem, ter se pošlje prosluci v stari kraj glasom nanovejše odredbe.

KAKO DOBITI SVOJCH IZ STAREGA KRAJA

Kdor želi dobiti sorodnika ali svojca iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. Iz Jugoslavlje bo pripuščeni v prihodnjih treh letih, od 1. julija 1924 napre vsako leto po 671 priselencev.

Ameriški državljanji pa samorendati smene iz otroke do 18. leta bres, da bi bili šteti v kvoto. T rojene osebe se tudi ne štejejo kvote. Stari in otroci od 18. do 21. leta ameriških državljanov p imajo prednost v kvoti. Pišite a pojasnila.

Prodajamo vome liste za vse pre go; tudi preko Trsta samorendajo gozovani sedaj potovati.

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt St., New York

Prav vsakdo—

kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

MALI OGLASI

v "Glas Naroda"

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtnike, pri katerih kupujete ali naročate in ste njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste vstregli vsem.

Uprava "Glas Naroda"

ADVERTISE IN GLAS NARODA